

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 października 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że E. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność będąca współnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 26 maja 2010 r. do 30 czerwca 2010 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z zapisów Krajowego Rejestru Sądowego wynika, że od 26 maja 2010 r. do 9 stycznia 2020 r. E. M. była całościowym współnikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że w okresie od 26 maja 2010 r. do 30 czerwca 2010 r. E. M. nie zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowego i wypadkowego oraz obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba prowadząca działalność pozarolniczą będącą współnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

/decyzja – akta ZUS/

W dniu 8 listopada 2022 r. E. M. złożyła odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej uchylenie. E. M. podniosła zarzut przedawnienia składek ZUS za okres od 26 maja 2010 r. do 30 czerwca 2010 r.

/odwołanie k.3/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.8 – 8 odwrót/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została zawiązana w dniu 29 kwietnia 2010 r. na mocy aktu założycielskiego. 100% udziałów o łącznej wartości 5 000,00 zł objęła wówczas E. M..

/okoliczności bezsporne/

Do dnia 9 stycznia 2020 r. E. M. posiadała 100 % udziałów w ww. spółce.

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 26 maja 2010 r. do 30 czerwca 2010 r. E. M. z powyższego tytułu nie zgłosiła się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowego i wypadkowego oraz obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

/okoliczność bezsporna/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach rentowych, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ kpc, zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W rozpoznawanej sprawie strony nie wnosiły o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i brak wniosków dowodowych, po pouczeniu o możliwości ich zgłaszania dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione./tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17/. Sprawa nie miała charakteru wielowątkowego, wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron oraz odniesienia się do złożonych wniosków dowodowych. Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości./por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACa 1694/17/

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W myśl art.6 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2022 r., poz.1009) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 12 ust. 1 ustawy) .

Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się też wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej (art.8 ust.6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych)

Okres podlegania obowiązkowi ubezpieczeń określa przepis art.13 pkt 4 ustawy systemowej, zgodnie z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona czy to pierwotnie na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej następnie zaś na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Na podstawie zaś art.66 ust.1 pkt 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2020 rok Nr 1398) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Przy tym na podstawie art. 5 pkt 21 tej ustawy, użyte w ustawie określenie osoby prowadzącej działalność pozarolniczą, oznacza osobę, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy systemowej. W konsekwencji, art. 5 pkt 21 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wyraźnie odsyła do ustawy systemowej w zakresie pojęcia osoby prowadzącej działalność pozarolniczą, które precyzuje – jako przepis szczególny – art.8 ust.6 ustawy systemowej.

Przepis art.8 ust.6 ustawy systemowej definiuje osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w zakresie zarówno ubezpieczeń społecznych, jak i ubezpieczenia zdrowotnego, co wyraźnie wynika z jego treści. Jako dwie odrębne podstawy uznania danej osoby za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się: w pkt 1) osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych oraz w pkt 4) m.in. wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

W konsekwencji wspólnicy spółki jawnej a także komandytowej, partnerskiej i wspólnicy jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stosownie do treści art.66 ust.1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego jako osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które prowadzą działalność pozarolniczą.

Spór powstały na gruncie rozpoznawanej sprawy sprowadza się do oceny czy wnioskodawczyni podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 26 maja 2010 r. do 30 czerwca 2010 r. jako jedyny wspólnik (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością posiadający 100 udziałów.

W świetle ugruntowanego już orzecznictwa o objęciu ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wspólników spółek osobowych - spółki jawnej, komandytowej i partnerskiej tworzonych na podstawie Kodeksu spółek handlowych - oraz wspólników jednej tylko ze spółek kapitałowych, tj. jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o których stanowi art.8 ust.6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - decyduje prowadzenie przez nich działalności pozarolniczej, której zakres pojęciowy nie pokrywa się ściśle z zakresem prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy o swobodzie prowadzenia działalności gospodarczej. Obowiązek ubezpieczenia społecznego wynika wyłącznie z członkostwa w spółce prawa handlowego oraz wspólnik jako ubezpieczony zobowiązany jest do opłacenia składek na własne ubezpieczenia społeczne ustanowione jako obowiązek wobec wspólników spółek handlowych w art. 8 ust 6 pkt 4 ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2012r., II UK 121/12).

Na tle art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdzić należy, że pojęcie „prowadzenie działalności pozarolniczej” jest pojęciem szerszym od działalności gospodarczej określonej w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.). Do pojęcia działalności gospodarczej w powyższym (wąskim) rozumieniu ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych odwołuje się tylko w art.8 ust.6 pkt 1, a w pozostałych punktach tego przepisu wymienia osoby nieprowadzące działalności gospodarczej w ścisłym znaczeniu tego pojęcia. (wyrok SA we Wrocławiu z dnia 25 lipca 2019 r. III AUa 424/19, opubl. OSA 2020/4/7, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 r. II UK 271/10, L.)

Podleganie przez wspólnika spółki obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania należy więc odnosić do okresu posiadania statusu wspólnika w spółce prowadzącej działalność gospodarczą, niezależnie od rzeczywistego uczestnictwa w działalności takiej spółki oraz faktycznego włączenia się w prowadzenie jej spraw (wyrok SA w Krakowie z dnia 10 lipca 2013r. III AUa 1796/12).

Podstawę do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej określonej w art.6 ust.1 pkt 5 w związku z art.8 ust.6 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi samo posiadanie statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Nie ma przy tym znaczenia, czy spółka faktycznie prowadzi działalność. Za dzień rozpoczęcia działalności - stosownie do treści art. 13 pkt 4 tej ustawy - przyjąć należy dzień uzyskania statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a za dzień jej zaprzestania, dzień utraty tego statusu. (wyrok SA Katowice z dnia 28 czerwca 2018r., III AUa 1880/17).

Obowiązek ubezpieczenia społecznego wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powiązany jest jedynie z posiadaniem przez niego takiego statusu, a nie z prowadzeniem działalności gospodarczej. (wyrok SA w Białymstoku z dnia 26 kwietnia 2018r., III AUa 562/17)

Wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. objęty jest obowiązkiem ubezpieczenia bez względu na fakt prowadzenia działalności gospodarczej, bowiem obowiązek ubezpieczenia wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. powiązany jest jedynie z posiadaniem przez niego takiego statusu prawnego, nie zaś z prowadzeniem działalności gospodarczej. W przypadku wspólników jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, w sytuacji spełniania przez nich warunków do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego wynika z samego statusu osoby jako wspólnika spółki z o.o., trwa od dnia uzyskania tego statusu do dnia jego utraty i jest niezależny od prowadzenia działalności gospodarczej/osiągania przychodów. (wyrok NSA (N) z dnia 26 lipca 2017, (...))

Tym samym, o ile podleganie ubezpieczeniom społecznym osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą wiąże się nierozdzielnie z faktycznym jej prowadzeniem, to posiadanie statusu wspólnika spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością, już od momentu wpisu do KRS rodzi obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego. Bez znaczenia pozostaje zatem kwestia momentu rozpoczęcia faktycznego wykonywania czynności na rzecz spółki.

W konsekwencji wspólnicy spółki jawnej, a także komandytowej, partnerskiej i wspólnicy jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością stosownie do treści art.66 ust.1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego jako osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które prowadzą działalność pozarolniczą.

Wnioskodawczyni niezaprzeczalnie (powyższa okoliczność nie była w przedmiotowej sprawie sporną w okresie objętym zaskarżoną decyzją) była jedynym współnikiem spółki z o.o. i w spornym okresie od 26 maja 2010 r. do 30 czerwca 2010 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu.

Bez wpływu na wynik rozstrzygnięcia pozostaje podniesiony też przez stronę powodową zarzut przedawnienia.

Zgodnie ze znowelizowanym art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Wskazać należy, że przepis art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w żaden sposób nie nakłada ograniczeń czasowych do wydania przez organ rentowy deklaratoryjnej decyzji stwierdzającej istnienie (nieistnienie) obowiązku ubezpieczeń społecznych czy decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek. Takich granic czasowych, poza którymi organowi rentowemu nie wolno byłoby już rozstrzygać o podleganiu (niepodleganiu) ubezpieczeniom społecznym/ ustalającym podstawę wymiaru składek, nie narzucają również inne przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w szczególności jej art.38. W oparciu o rezultaty wykładni językowej art.83 ust.1 oraz po dokonaniu całościowej analizy poszczególnych unormowań zawartych w rozdziałach 2-4 tej ustawy (zatytułowanych kolejno "Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym", "Zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne" i "Zgłoszenia do ubezpieczenia, prowadzenie kont i rejestrów oraz zasady rozliczania składek i zasiłków") można zatem uznać, że organ rentowy dysponuje nieograniczonym w czasie uprawnieniem do wydawania deklaratoryjnej decyzji stwierdzającej istnienie (nieistnienie) obowiązku ubezpieczeń społecznych/ ustalającej podstawę wymiaru składek. Z tego wynika zaś, że taka możliwość (uprawnienie) rozciąga się również na sytuację, w której organ rentowy orzeka o podleganiu ubezpieczeniom społecznym/ ustaleniu podstawy wymiaru w okresach wstecznych, w odniesieniu do których składki powinny być, a nie zostały uiszczone, a nadto w dacie wydawania decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym były już przedawnione, a więc, gdy zobowiązanie składkowe wygasło. (uchwała SN z 9.06.2016 III UZP 8/16)

Także w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2017 r. podniesiono, że nie zachodzą przeszkody materialnoprawne i procesowe, w ustaleniu przez organ rentowy w decyzji podlegania ubezpieczeniom społecznym w okresach wstecznych, w odniesieniu do których należne składki nie zostały opłacone przez płatnika i uległy przedawnieniu. Dopuszczalne jest zatem ustalenie w decyzji organu rentowego podlegania ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu) nawet, gdy należności z tytułu składek na te ubezpieczenia, uległy przedawnieniu przed wydaniem decyzji (sygn. akt II UK 708/15 LEX nr 2252205).

Natomiast w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lipca 2013 r. (III AUa 1688/12, L.) wskazano iż art. 24 ust. 4 ustawy, jako przepis regulujący kwestie przedawnienia należności z tytułu składek nie odnosi się w żadnej mierze do przepisów regulujących zasady ustalania podstawy wymiaru składek. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach uprawnień wynikających z art.83 ust.1 ustawy może wydać decyzję ustalającą prawidłowe podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w każdym czasie. Prawo do wydania takiej decyzji nie ulega przedawnieniu. Przedawnieniu, o którym mowa w art.24 ust.4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegają jedynie należności z tytułu składek. Stąd też zarzut przedawnienia może być brany

pod uwagę tylko w sprawach z odwołań od decyzji wymierzających wysokość składek, w tym ustalających wysokość zaległości w opłacaniu składek i zobowiązujących do ich zapłacenia.

W konsekwencji podniesiony w sprawie zarzut przedawnienia jest bezskuteczny i nie może prowadzić do spodziewanych przez stronę skutków procesowych, ponieważ przedmiotem rozpatrywanego sporu była tylko i wyłącznie kwestia ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne za sporny okres, nie zaś decyzja wymiarowa określająca wysokość zadłużenia z tego tytułu.

W tym stanie rzeczy także z uwagi na wskazane zarzuty brak podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji.

Mając powyższe na uwadze Sąd w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczyni jako bezzasadne.

S.B.